

รายวิชา สังคมศึกษา ศาสนาและวัฒนธรรม

รหัสวิชา ส21101

ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1

เรื่อง การคิดแบบคุณค่าแท้ คุณค่าเทียม

ครูผู้สอน

ครูอลงกรณ์

เดชะ

ครูสุธิมา

โรจนวิศิษฐ์

การคิดแบบคุณค่าแท้ คุณค่าเทียม

จุดประสงค์การเรียนรู้เชิงพฤติกรรม

ด้านความรู้

นักเรียนสามารถอธิบายประโยชน์ของวิธีคิดแบบ

คุณค่าแท้ คุณค่าเทียมได้

จุดประสงค์การเรียนรู้เชิงพฤติกรรม

ด้านทักษะกระบวนการ

นักเรียนสามารถปฏิบัติตนตามวิธีคิดแบบคุณค่าแท้
คุณค่าเทียมตามหลักโยนิโสมนสิการได้

จุดประสงค์การเรียนรู้เชิงพฤติกรรม

ด้านคุณลักษณะ

- ✓ คุณลักษณะเฉพาะ

นักเรียนเห็นคุณค่าของการคิดแบบคุณค่าแท้ คุณค่าเทียม
ในการดำรงชีวิตของตนเองได้

จุดประสงค์การเรียนรู้เชิงพฤติกรรม

ด้านคุณลักษณะ

✓ คุณลักษณะอันพึงประสงค์

1. ใฝ่เรียนรู้
2. มุ่งมั่นในการทำงาน

สมรรถนะสำคัญของผู้เรียน

1. ความสามารถในการสื่อสาร
2. ความสามารถในการคิด
3. ความสามารถในการใช้ทักษะชีวิต

หากนักเรียนจะต้องออกจากบ้าน
แล้วนำของติดตัวไปได้แค่ 3 อย่างเท่านั้น
นักเรียนจะนำอะไรติดตัวไปบ้าง

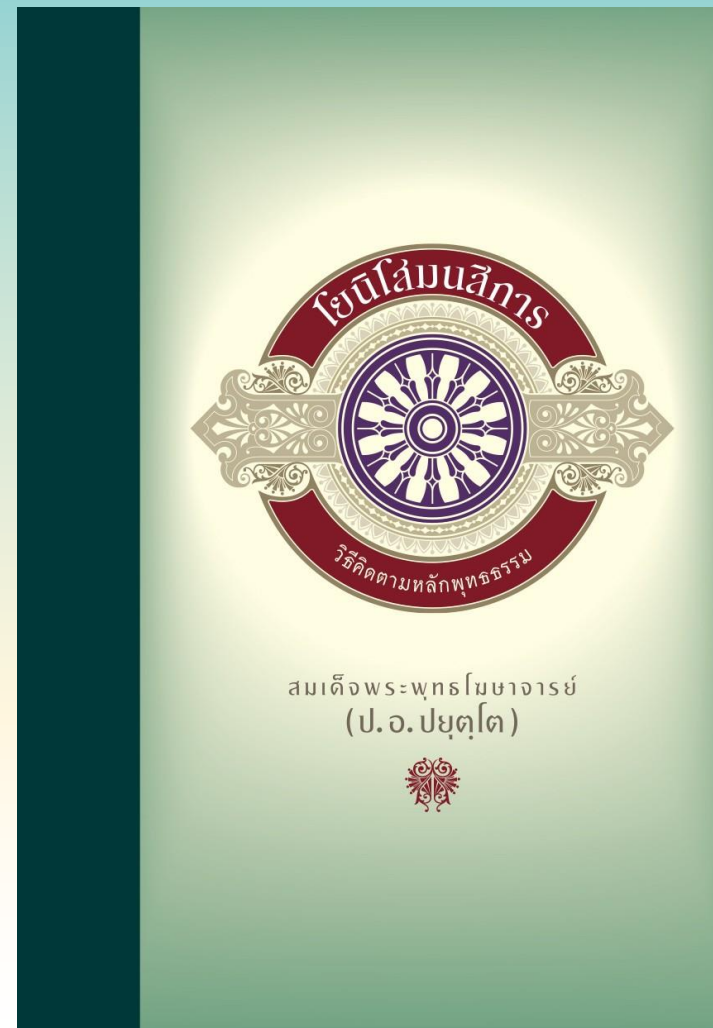
การคิดแบบ

โยนิโสมนสิการ

1. วิธีคิดแบบสืบสาวเหตุปัจจัย
2. วิธีคิดแบบแยกส่วน
3. วิธีคิดแบบสามัญญลักษณะ
4. วิธีคิดแบบอริยสัจ
5. วิธีคิดแบบอรรถธรรมสัมพันธ์
6. วิธีคิดแบบพิจารณาคุณโทษและทางออก
7. วิธีคิดแบบคุณค่าแท้คุณค่าเทียม
8. วิธีคิดแบบเร้าคุณธรรม
9. วิธีคิดแบบปัจจุบัน
10. วิธีคิดแบบวิภังชวาที

สมเด็จพระพุทธโฆษาจารย์ (ประยุทธ์ ปยุตฺโต), ศาสตราจารย์ (พิเศษ)

วิธีคิดแบบคุณค่าแท้-คุณค่าเทียม

หรือ การพิจารณาเกี่ยวกับปฏิเสวนา

สิ่งที่ทำให้เศร้าหมอง

- 1) โลกะ
- 2) โทสะ
- 3) โมหะ

ความทะยานอยาก

- 1) กามตัณหา
- 2) ภวตัณหา
- 3) วิภวตัณหา

คือ การใช้สอย หรือบริโภคน

เป็นวิธีคิดแบบสกัด หรือบรรเทาตัณหา เป็นขั้นฝีกหัด

ขัดเกลากิเลส หรือตัดทางไม่ให้กิเลสเข้ามาครอบงำจิตใจ

แล้วชักจูงพฤติกรรมต่อ ๆ ไป

โลภ

โกรธ

หลง

วิธีคิดแบบคุณค่าแท้-คุณค่าเทียม

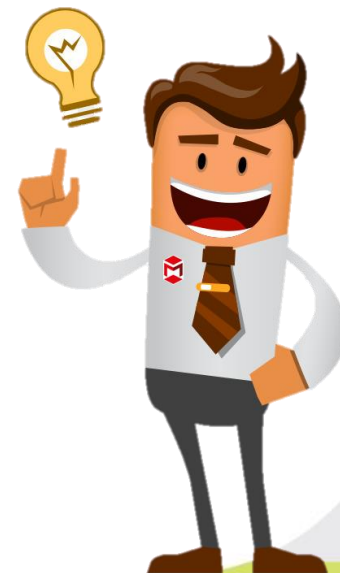

คุณค่าแท้...คืออะไร

คุณค่าแท้ หมายถึง ความหมาย คุณค่า หรือประโยชน์
ของสิ่งทั้งหลาย ในแง่ที่สนองความต้องการของชีวิตโดยตรง
หรือที่มนุษย์นำมาใช้แก้ปัญหาของตน เพื่อความดีงาม
ความดำรงอยู่ด้วยดีของชีวิตหรือเพื่อประโยชน์สุข
ทั้งของตนเองและผู้อื่น

เราจะคิดแบบ “คุณค่าแท้” ได้อย่างไร

ใช้ “ปัญญา” เป็นเครื่องตีค่า หรือวัดราคา
หรือเรียกว่า “คุณค่าสนองปัญญา”

คุณค่าแท้ : อาหาร

มีคุณค่าอยู่ที่ประโยชน์สำหรับ
หล่อเลี้ยงร่างกายให้ชีวิต
ดำรงอยู่ได้มีสุขภาพดีเป็นอยู่
ผาสุก มีกำลังเกื้อกูลแก่การ
บำเพ็ญกิจหน้าที่

คุณค่าแท้ : รถยนต์

รถยนต์ช่วยให้เดินทางได้
รวดเร็ว เกื้อกูลแก่การปฏิบัติ
หน้าที่การงาน ความเป็นอยู่
และปฏิบัติการทั้งหลายในงาน
บำเพ็ญประโยชน์สุข ควรมุ่ง
เอาความสะดวก ปลอดภัย
แข็งแรง ทนทาน

อะไรเป็น...คุณค่าแท้

อะไรเป็น...คุณค่าแท้

อะไรเป็น...คุณค่าแท้

คุณค่าเทียบม...คืออะไร

คุณค่าเทียบม หรือ คุณค่าพอกเสริม หมายถึง ความหมาย คุณค่า หรือประโยชน์ของสิ่งทั้งหลายที่มนุษย์พอกเพิ่มให้แก่สิ่งนั้น เพื่อปรนเปรอการเสพเสวยเวทนา หรือเพื่อเสริมราคา เสริมขยายความมั่นคงยิ่งใหญ่ของตัวตนที่ยึดถือไว้

คิดแบบไหนจึงเรียกว่า “คุณค่าเทียบม”

คุณค่าเทียบมนี้อาศัย “**ต้นทุน**” เป็นเครื่องตีค่า
หรือวัดราคา จะเรียกว่า “**คุณค่าสนองต้นทุน**”

คุณค่าเทียบม : อาหาร

**มีคุณค่าอยู่ที่ความเอร็ดอร่อย
เสริมความสนุกสนาน เป็นเครื่อง
แสดงฐานะความโก้ช่วยให้
ดูหรูหรา**

คุณค่าเทียบ : รถยนต์

**รถยนต์เป็นเครื่องวัตถุฐานะ แสดง
ความโก้ ความมั่งมี มุ่งเอาความ
สวยงาม และความเด่น**

อะไรเป็น...คุณค่าเทียม

อะไรเป็น...คุณค่าเทียม

อะไรเป็น...คุณค่าเทียม

ประโยชน์ของการเรียนรู้เรื่องคุณค่าแท้และ
คุณค่าเทียม คืออะไร และนักเรียนจะนำไป
ปรับใช้ในชีวิตประจำวันอย่างไร

วิธีคิดแบบคุณค่าแท้-คุณค่าเทียมนี้
ใช้พิจารณาในการดำเนินชีวิต เช่น
การบริโภค ใช้สอย การซื้อหา หรือการครอบครอง โดยมุ่งให้
เข้าใจและเลือกเสพคุณค่าแท้ที่เป็นประโยชน์แก่ชีวิต
อย่างแท้จริงเป็นไป เพื่อประโยชน์สุขทั้งแก่ตนและผู้อื่น

บทเรียนครั้งต่อไป

เรื่อง การคิดแบบคุณ โทษ และทางออก

ดาวน์โหลดเอกสารได้ที่ www.dltv.ac.th

รายวิชาสังคมศึกษา ศาสนาและวัฒนธรรม
ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1